

Louis Hartman is geboren op 18 augustus 1927 in Arnhem. Hij was de zoon van Ir. Alexander (Alex) Cornelis Antoine Hartman (werkzaam bij de PGEM) en Margaretha Catharina Elizabeth Wijker. Louis zat op het Stedelijk Gymnasium in Arnhem. Ook Bert Kuik en Frits Jordens zaten hier op school.

Voor de oorlog was Louis drie-en-een-half jaar lid van de Veluwsche Verkenneren. Jo Onnekink, Garrit Memelink en Henk Snoek waren daar ook lid en leiding.

De Duitse bezetting liet veel scholieren niet onberoerd. Een van hen was Louis, mogelijk geïnspireerd door zijn vader. Die was actief in het verzet. Ir. Alex Hartman stelde het telefoonnetwerk van de PGEM beschikbaar voor het verzet. Louis kreeg hulp van zijn klasgenoten, Norma de Bas, Jeane Tromp Meesters en Jan Worst. Ook vierde klasser Niels van der Heyde hielp mee. De twee meisjes waren zijdelings betrokken en het aandeel van Jan en Niels was ook beperkt.

Op 7 februari 1943 stichtte Louis brand op het terrein van de Technische Noodhulp. Op 16 februari 1943 was de blokhut De Burcht tussen de Bachlaan en de Kluizeweg het doelwit. Deze had toebehoord aan Groep 8 - Wichard van Gelregroep maar was na het verbod op Scouting toegewezen aan de Nationale Jeugdstorm. Louis kreeg hierbij hulp van Jan en het gebouw brandde tot de grond toe af. Drie dagen later was de blokhut van de Jeugdstorm aan de Apeldoornseweg aan de

beurt. Dit was het gebouw waar tot het verbod op Scouting de Veluwse Verkenneren hun opkomsten hadden. Louis zou dit samen met Niels doen maar ze werden bij een eerste poging gestoord. Louis ging later alleen terug. Bij een vierde poging tot brandstichting, op 26 februari, wederom op het terrein van de Technische Noodhulp, werd Louis betrapt. Louis, Jan en Niels werden verhoord. Louis gaf hierbij als motief voor de brandstichting dat bij verontwaardigd was *‘over het feit dat de clubhuizen van de padvindere thans door den Nationalen Jeugdstorm worden gebruikt’*. Louis en Niels werden vastgezet in het Huis van Bewaring bij de jeugdgevangenis in Zutphen maar in augustus werd Niels weer vrijgelaten. In oktober vond het proces van Louis plaats. Hij werd op 6 oktober veroordeeld tot een jaar gevangenisstraf omdat een daad gesteld moest worden. In de gevangenis werd hij door een SD-er zwaar mishandeld. Tijdens of direct na zijn gevangenisstraf liep hij polio op en hij zou nooit meer de oude worden.

Terug op school was hij erg teruggetrokken. Hij werd door medeleerlingen als held gezien, maar veel ouderen vonden zijn actie onverantwoord. Louis kreeg in 1946 zijn Gymnasiumdiploma zonder dat hij de school had afgemaakt. Het was een beloning voor zijn verzetsdaden. Er werd na de oorlog nauwelijks over zijn activiteiten gepraat.

De Veluwse Verkenners kregen in 1946 een nieuw clubhuis. In het krantenartikel wordt beschreven dat het vorige gebouw in brand gestoken is. Na de Tweede Wereldoorlog kreeg de Wichard van Gelre groep een tijdelijk onderkomen in een uit de oorlog stammende nissenhut met lekkend golfplaten dak, ook aan de Kluizeweg.

Louis was in 1948 getuige in het proces tegen SD-er Grin en vertelde hoe hij door Grin en een SS knaap was toegetakeld. Hij was zodanig afgeranseld met een gummi stok dat hij maanden niet op zijn rug kon liggen.

Meer informatie

[Een Gijmnasium hier ter stede is alleszins gewenscht |](#)

[Walburg Pers](#)

[Utrechtseweg 85 | Mijn Gelderland](#)

[ir. Alexander Cornelis Antoine Hartman \(c.1895 - 1959\) - Genealogy \(geni.com\)](#)

[Vuistdik boek van voormalige geschiedenisleraar over 200 jaar stedelijk gymnasium in](#)

[Arnhem | Arnhem | gelderlander.nl](#)

[Arnhemsche courant » 18 aug 1927 - Art. 21 | Delpher](#)

[Algemeen Handelsblad » 07 okt 1943 - Art. 38 | Delpher](#)

[Arnhemsche courant » 01 okt 1946 - Art. 29 | Delpher](#)

[DWvG Wat weten we van de Wichard van Gelre.pdf \(timkrooneman.nl\)](#)

[Arnhemsche courant » 25 nov 1948 - Art. 23 | Delpher](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.